

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Expert-Grup
Centru Analitic Independent

Institutul pentru
Politici și Reforme
Europene

Eastern Europe Studies Centre

Analiza achizițiilor publice realizate de primăria comunei Boșcana în anul 2020

Autori: Dumitru Pîntea
Vadim Gumene

Februarie, 2021

Notă de limitare a responsabilității

Această publicație a fost elaborată în cadrul proiectului „Informează, abilitază și acționează! Societatea civilă pentru o mai bună guvernare bugetară în Moldova”, care este implementat de Centrul Analitic Independent „Expert-Grup”, în calitate de partener principal, în consorțiu cu Fundația Konrad Adenauer (KAS, Germania), Centrul pentru Studii Est-Europene (CSEE, Lituania) și Institutul pentru Politici și Reforme Europene (IPRE). Proiectul este cofinanțat de Uniunea Europeană și Fundația Konrad Adenauer. Opiniile exprimate aparțin autorilor și nu reprezintă neapărat punctele de vedere ale Uniunii Europene și Fundației Konrad Adenauer.

CUPRINS

Cuprins	2
Introducere	3
1. Accesul la informații (transparența)	3
2. Desfășurarea procesului de achiziții	4
2.1 Constituirea grupurilor de lucru în cadrul primăriei	4
2.2 Identificarea necesităților	4
2.3 Achizițiile publice realizate prin platforma MTender	5
3. Concluzii și recomandări	5

INTRODUCERE

Achizițiile publice sunt o parte esențială a procesului bugetar la nivel local, acesta fiind mecanismul prin care APL procură bunuri și servicii necesare pentru realizarea misiunii și atingerea obiectivelor de politici. Conform *Legii nr. 131/2015 cu privire la achizițiile publice*¹, achiziția publică este „procurarea, prin intermediul unui contract de achiziții publice, de bunuri, de lucrări sau servicii de către una sau mai multe autorități contractante (APL în cazul de față) de la operatorii economici selectați de acestea, indiferent dacă bunurile, lucrările sau serviciile sânt destinate sau nu unui scop public”.

În cadrul proiectului „*Informează, abilitază, și acționează! Societatea civilă pentru o mai bună guvernare bugetară în Moldova*”, achizițiile publice sunt văzute drept acțiuni importante în cadrul procesului bugetar deoarece acestea se realizează utilizând bani publici, respectiv acestea urmează a fi evaluată din mai multe perspective. Astfel, scopurile acestui exercițiu de analiză este de a evalua achizițiile publice din punct de vedere cantitativ, respectiv importanța acestora în procesul bugetar și nu neapărat de investigat modul cum acestea se realizează.

În acest context, analiză dată prezintă principale date referitoare la achizițiile publice realizate de primăria comunei Boșcana în anul 2020. Totodată, în contextul în care în anul 2020 nu au fost realizate achiziții de o valoare mare și nici prin intermediul platformelor electronice dedicate, nu a fost posibilă o analiză detaliată a proceselor date.

1. ACCESUL LA INFORMAȚII (TRANSPARENȚA)

Pagina web oficială² a primăriei comunei Boșcana are o rubrică dedicată achizițiilor publice care conține informații referitoare la acest proces. Astfel, la rubrica dată sunt publicate o serie de documente de interes public în domeniu, cum ar fi planul de achiziții (pentru anul 2020) sau dările de seamă privind realizarea achizițiilor publice de valoare mică (pentru anii 2018-2020).

Alte documente (contractele atribuite; rapoartele de monitorizare, componența grupurilor de lucru și eventualele modificări în componența acestora) nu sunt făcute publice. Prin urmare, cetățenii, societatea civilă sau alte părți interesate nu au acces la un set comprehensiv de documente, iar acest lucru poate îngreuna o analiză complexă a achizițiilor publice dar și identificarea unor tendințe la nivel local.

¹ Legea privind achizițiile publice nr.131/2015, https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=113104&lang=ro

² <http://boscana.sat.md/>

Pe lângă pagina web, anumite informații detaliate referitor la unele achiziții realizate de primăria comunei Boșcana pot fi vizualizate accesând portalul Registrului de Stat al Achizițiilor Publice MTender³ sau diferite platforme on-line de gestionare a achizițiilor publice cum ar fi www.e-licitatie.md sau www.achiziti.md. Trebuie de menționat că pentru anul 2020 nu au fost lansate procese de achiziții prin intermediul acestor platforme. În același timp, pentru anii 2018-2019 poate fi vizualizată informația ce vizează 34 procese aferente achizițiilor de diferită valoare, deși nu toate au ajuns la o finalitate (detalii pe www.mtender.gov.md).

2. DESFĂȘURAREA PROCESULUI DE ACHIZIȚII

2.1 Constituirea grupurilor de lucru în cadrul primăriei

Ținând cont de faptul că pentru anul 2020 nu au fost preconizate achiziții de valori mari, nu au fost constituite careva grupuri de lucru în acest sens. Totodată, pentru anii precedenți la fel nu există nici o informație ce vizează constituirea acestora atât pe site-ul primăriei, cât și pe registrul actelor locale (www.actelocale.gov.md).

2.2 Identificarea necesităților

Necesitățile de achiziții de bunuri, lucrări și servicii ale primăriei comunei Boșcana au fost menționate în *Planul de achiziții al primăriei Boșcana pentru anul 2020*⁴. Nu există informații cu privire la rectificarea acestuia pe parcursul anului ce ar viza includerea unor noi achiziții sau ajustarea celor inițial planificate. Conform planului, au fost planificate 22 de achiziții publice în valoare de 1,9 mil lei, sau circa 27% din resursele bugetului local planificate pentru anul 2020 (7,2 mil. lei). Pe domenii de activitate acestea au fost repartizate în felul următor:

Tabel 1. Achizițiile publice prognozate de către primăria comunei Boșcana în anul 2020

Obiectul contractului	Suma contractului, mii MDL
Gospodărie comunală și amenajarea teritoriului	440,8
Reparația drumurilor	292,5
Întreținerea/reparația clădirilor	238,0
Diferite bunuri și servicii	243,6

³ <https://mtender.gov.md/>

⁴ Planul de achiziții pentru anul 2020, <http://boscana.sat.md/wp-content/uploads/sites/105/2021/02/Planul-de-achizi%C8%9Bii-pentru-anul-2020.pdf>

Produse alimentare (grădinițe)	739,2
TOTAL	1954,1

Conform procedurii de achiziție, resursele financiare urmau a fi alocate în felul următor:

- Contracte de valoare mică - 81,4% sau 1591,2 mii. lei (produse alimentare pentru grădinițe, reparația și întreținerea drumurilor, întreținerea cădirilor, diferite bunuri și servicii);
- Contract dintr-o singură sursă - 18,6% sau 362,9 mii. lei (energia electrică, gaze naturale, servicii telefonie fixă).

2.3 Achizițiile publice realizate prin platforma MTender

În anul 2020, nu au fost realizate achiziții prin intermediul platformei MTender. Totuși, pentru anii 2018-2019, poate fi vizualizată informația ce vizează 34 procese aferente achizițiilor de diferită valoare, deși nu toate au ajuns la o finalitate. Cele mai multe se referă la reparația și întreținerea drumurilor, reparația clădirilor și procurarea produselor alimentare pentru grădinițe. În același timp, pentru anul 2020 procedurile de achiziții publice au fost realizate fie dintr-o singură sursă, fie au fost calificate drept de valoare mică, fiind atribuite conform *Regulamentul achizițiilor publice de valoare mică*⁵.

De menționat că, pentru anii 2018-2019 achizițiile care au fost realizate prin platforma MTender au fost realizate conform procedurilor prevăzute de actele normative cu respectarea tuturor etapelor. De asemenea, acestea conțin actele necesare de informare a potențialilor participanți, fie caietul de sarcini fie altă documentație descriptivă. De cealaltă parte, în cazul achizițiilor de valoare mică (inclusiv pentru anul 2020), informația existentă pe site-ul primăriei nu permite efectuarea unei analize detaliate. Unicul document disponibil fiind darea de seamă privind realizarea achizițiilor de valoare mică⁶.

3. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

Unele informații referitoare la achizițiile publice realizate de primăria comunei Boscana pot fi vizualizate pe pagina web a primăriei. Deși există o rubrică dedicată achizițiilor publice, aceasta nu conține informațiile necesare, în special rapoartele privind realizarea achizițiilor. Totodată, informația detaliată conținută pe platformele on-line specializate

⁵ Regulamentul cu privire la achizițiile publice de valoare mică, aprobat prin HG nr. 665/2016, https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=92984&lang=ro

⁶ Darea de seamă privind realizarea achizițiilor de valoare mică, <http://boscana.sat.md/wp-content/uploads/sites/105/2021/02/Darea-de-seam%C4%83-privind-achizi%C8%9Biile-publice-realizate-pe-anul-2020-1.pdf>

(ex. MTender, www.e-licitatie.md) vizează doar perioada 2018-2019, nu și 2020. Concomitent, chiar dacă majoritatea achizițiilor în 2020 au fost calificate drept de valoare mică, nu există informație publică detaliată aferentă procesului. Astfel, lipsa unor informații centralizate îngreunează accesul cetățenilor, reprezentanților societății civile și a altor părți interesate și nu permite efectuarea unei analize comparative sau stabilirea unor tendințe la nivel local

În vederea depășirii acestor impedimente, ar fi bine realizarea următoarelor acțiuni:

- Utilizarea activă a platformelor on-line pentru efectuarea achizițiilor publice.
- Dezvoltarea rubricii privind achizițiile publice cu includerea unor informații mai complete.
- Întocmirea și prezentarea rapoartelor anuale privind realizarea achizițiilor publice.